

1500-luvun Botby kääntyi 1800-luvulla suomeksi Puotinkyläksi. Ruotsalainen paikannimen etuosa Bote tulee miehen nimestä. Vartiopaikkoja lieenee ollut useita keskiaikaisen Vartiokylänlahden - Porvarinlahden yhdyskunnan reunamilla, jonka keskuspaikka oli Linnavuori ja sen 1200-luvun lopulla tai 1300-luvun alussa tehty linna. Koko kaupunginosa sai suomalaisiksi nimekseen Vartiokylä vuoden 1946 alueliitoksessa. Myllypuron osa-alue on saanut nimensä Viikin peltojen laskuojasta ja sen äärellä sijainneesta myllystä. Myllyn lähellä oli vielä tämän vuosisadan alussa Kvarnbäck (=Myllypuro) -niminen torppa, jonka pellot olivat 10 metriä Viikin pelloja korkeammalla. Nykyinen Myllypuro on 1960-luvun elementtilähiö, joka rakennettiin nopean maaltamuuton vauhdissa. Autoliikenne järjestettiin uusien periaatteiden mukaisesti ulkosyöttöisesti Myllypurontien kautta. Alueen lävistävät komeat kevyen liikenteen akselit. Metro alkoi liikennöidä Myllypuroon 1986 ja Puotilaan 1998.

- ① **Myllypuron** ostoskeskus valmistui 1967 ja edustaa aikansa betonirakentamista. Paikalla on nyt uusi kauppakeskus.
- ② **Orpaanportaan** katkaisemalla **männikköharjanne on ainoa paikka** Helsingissä, jossa kasvaa kanervisaraa.
- ③ **Yläkiventie 5** valmistui 1963. Sen suunnittelija Lauri Silvennoinen tunnetaan parhaiten Pihlajamäen suunnittelijana ja elementtiteknikan puolestapuhujana.
- ④ **"Rakkaus ja valppaus"** on Tapio Junnon pronssiveistoksen nimi. Myllynsiiven leikkikentälle teos valmistui 1976. Kiipeä myös leikkipuiston takana olevalle mäelle, jossa on kaksi ympäristötaideteosta.
- ⑤ **Myllypuron kirkon** ovat piirtäneet Anja ja Raimo Savolainen. 1988 valmistuneella rakennuksella on kuutiomainen perusmuoto, joka jäsentyy korkeaksi vapaamuotoiseksi saliosaksi ja suljetuksi toiminto-osaksi. Erillinen kellotorni poikkeaa alkuperäisestä suunnitelmasta.
- ⑥ **Myllytuvatie**, 1968 valmistunut **Myllymestarintie** (Kehä I) ja nykyinen **Kukkaniityntie** noudattelevat vanhaa Puotilan kartanon yhdystielinjaa Turun-Viipurin valtatielle eli Kuninkaantielle. 1969 valmistunut Lahdenväylä katkaisi tämän yhteyden.
- ⑦ Nykyiset **Huttumyllytie**, **Mylärintie** ja **Kitusentie** (kohde 13) ovat osa vanhaa yhdystietä Herttoniemen kartanosta Kuninkaantielle. 1900-luvun alussa vanhan tien varrella olivat Kvarnbäckin, Nybackan ja Solin torpat. Ensimmäisen maailmansodan aikaisten venäläisten linnoitustöiden yhteydessä Myllärintietä kunnostettiin tykkitieksi. Tiepohja on avittanut ympärilleen pientaloasutusta, joka on noussut pääosin 1950-luvulla, ennen asemakaavaa.
- ⑧ **Neulapadontie 8-10** korttelin rakennukset on suunnitellut Hilding Ekelund, jonka tunnetuimmat työt ovat läntisessä Helsingissä. Myös täällä Myllypurossa rakennukset on sommiteltu tontin laiduille niin, että syntyy selkeästi rajattu pihapiiri. Rakennukset valmistuivat 1964.
- ⑨ **Myllypuron taiteilijarivitalot**, Myllypadontie 7 on suunnitellut arkkitehtitoimisto Söderlund-Valovirta 1972.
- ⑩ **Mylärintanhuja** on Helsingin ensimmäinen korkealuokkainen pihakatu. Se ja sitä ympäröivä samanniminen asuinalue on rakennettu 1980-luvulla.
- ⑪ Kevyeniikenteen ylikulkusillan paikkeilla on ollut **mylly** pitkälle 1800-luvulle. Vuoden 1754 karttaan oli merkitty **Grötdqvarn** ja **Skogsbäck**, joka oli Kvarnbäckin torpan peltojen laskuoja, joka purkautui kapean ja jyrkän solan kautta länteen, Viikin pelloille. Solassa on nyt Viikintien, Viilarintien ja entisen Herttoniemen satamaradan risteys. Rata valmistui 1930-luvulla. Nykyään se palvelee huoltoyhteytenä pääradalta metroradalle. Sillalta länteen näkyvät **Viikin pellot**, joita on viljelty ainakin jo 1500-luvulta alkaen.
- ⑫ Kvarnbäckin torppa sijaitsi nykyisen Viikintien länsipuolen rinteessä, **Sopulitie 5:n** kohdalla. Torppa oli merkitty vielä vuoden 1937 karttaan. Viereisen omakotitontin kiviäitä saattaa olla torpan aikaisia rakenteita. Talot ovat yksityisasuntoja.
- ⑬ **Kitusentie** ja **Karhunkaatajantie** sekä sen jatke Myllypuron kerrostaloalueen eteläaidalla ovat osa Herttoniemen kartanosta Puotilan kartanoon johtanutta maantietä, joka on ollut käytössä tälle vuosisadalle asti. Martti Kitunen, 1747-1833, oli tunnettu karhunkaataja. Kadun eteläpuolella näkyy **Roihupellon teollisuusalue**, joka alkoi rakentua 1950-luvulla nimellä Vartiokylän teollisuusalue. Se on esikaupunkialueiden ainoa umpikortteliteollisuusalue.
- ⑭ Myllypuron liikuntapuiston pohjoisosassa on **Korkeakallio**, jonka länsirinteessä on **ensimmäisen maailmansodan aikainen tykkipatteri**.
- ⑮ Liikuntapuiston eteläpää rajoittuu **Puotinharjun** kerrostaloalueeseen, joka on noussut 1960-luvulla. Puiston eteläosassa virtaa Mellunmäen suunnalta tuleva **Mustapuro**.
- ⑯ **Itäkeskuksen** 1993 kallion sisään louhittua **uimahallia** kannattaa käydä katsomassa, vaikkei uimaan menisikään.
- ⑰ Puotinharjun ostoskeskus oli valmistuessaan maan suurin. Se sai nimekseen **Puhos**, joka oli silloin Kielitoimiston suositus yleisnimeksi nykyisanan **ostoskeskus** tilalle.
- ⑱ Sen vieressä ovat Itäkeskuksen monitoimitalo **Stoa** sekä **Matteuksen kirkko**, jonka ovat suunnitelleet V.-P. Tuominen ja Stefan Ahlman. Metroliikenne välillä Rautatien- Itäkeskus alkoi 1982.
- ⑲ Puhoksen viereen, "Nymannin kaalimaalle" nousi 1980-luvulla **Itäkeskus**, joka on nykyisin Pohjoismaiden suurin katettu kauppakeskus.
- ⑳ Tallinnan aukio, **Kuru** (Kimmo Schroderus 2006)
- ㉑ **Puotilan**, ruotsiksi *Botby gård*, asuinalue valmistui 1960-luvulla. Tuon ajan muotiasemakaavasta se poikkeaa umpikorttelimaisuudellaan.
- ㉒ **Puotinkylän kartanon** puinen, mansardikattoinen päärakennus on valmistunut 1800-luvun alkuvuosina. Maantien eli nykyisen Puotilantien puolelle on myöhemmin lisätty lasivilpola. Tienpuoleista pihamaata reunusti aikaisemmin kaksi siipirakennusta, jotka valmistuivat samoihin aikoihin päärakennuksen kanssa. Niistä on jäljellä vain **pehtoorintalo**. Siipirakennuksen ja päärakennuksen välissä on matala, valkeaksi rapattu **kellarirakennus** uusantiikkisine kattolistoineen. Puistikon länsipäässä on vuonna 1859 valmistunut **viljamakasiini**, joka muutettiin **kappeliksi** 1963. Kartanon päärakennus toimii ravintolana. Kartanon edessä lehtipuiden katveessa muistuttaa vanhoista viljelykasveista putkimainem, anikselle tuoksuva saksankirveli. Juorumäen alapuolella on kaupunkilaisten viljelypalstoja. Vartiokylänlahdella voi pulahtaa mereen.
- Rantakartanontie** ja Itäväylän pohjoispuolella jatkuva **Kukkaniityntie** muodostavat kartanon sisään tulokujan.
- ㉓ Metroaseman edustalla on **Sirenan kielet -veistos**, Riikka Puro- nen 2004.